

מבעד למסורה

(שטוריים בהסתכלות)

רבים מתלמידי ותלמידותי הנאמרים — כן ירכו! — פנו אלי בשבוע זה מכל עד ושאלו ממני בעל-פה וכתיב — ממש מכול

של מכתבים ותליפונים גם בחצות! — לדעת מה כל הרעש והטרם שהיה בשבוע זה בין ר' עזמות ומתנגדיו.

— „למה רגשו גויים וקתולים יהנו ריק?" — פתח אחד מתלמידי הכליזים — עד שהגיע הענין להלונות הגבוהות על החרד ולבית-דין של-מעלה ברומי? ..

והאמינו לי תביבי שלא „מחצעתה" וכל זה לא בא אלא מפני מילת-אידבריהותא, אניקרוטח קטנה — הרפה ממש לספר! — איזו מעשייה הבאה לחידודא לא שלי חלילה ולא של שכני ר' יוסף אלא שהורחה ולידתה דוקא בקדושת הספרות הנוצרית, שהלבשתי עליה שטרוימיל וארבע-כנפות כזי ליתיה בדרכי — בקצור, זה היה מין „סבאל-דין" .. הן זוכרים אתם כודאי את הימים הטובים של תורקית שכל גוי קטן אשר הכה יהודי, היה מעיד עליו את חבריו ואת אללאה שהכונתה חרף את דתו — „סב דינו!" — ולך צעק „הי וקים!" או כטו שאומרים העורכים והמזכירים שלנו, שם מעל לקו בעמודים דל'עילא, סערה בצלוחית של מים..

שערו בנפשכם : בראשית השבוע הזה הייתה התנפלות פתאומית על „הסולל" וכל הקוואסים בעירנו השתערו עלינו במקלותיהם והארוכים ובמכנסיהם הרחבים המתלבטים ומתחננלים חנה וחנוה בין רגליהם, כדי לקנות את הגליון של 15 אונסט מערב-שבת נחמיו שבו נתפרסם שעורי ע"א בן-הרצל, ואחריהם באו הכמרים למיניהם והריקו את כל העתור-נים מחזים ההוא עד תומם. (אנבי הפלונות שלי יעצתני לדרש תוספה מהמערכת בגלל העסק הטוב „שטרפתי להם...") ונשלחה העתונים ביד הקוואסים אל כל הקונסולים הקתולים לרבות היוונים, פתשגן כתביה דת נעתק לשבעים לשון לשלח בכל מדינה ומדינה גלוי וידוע לר' פפא ברומי ולהבר-הלאומים בג'ניבה וביהוד לממשלתה ועיר-הקדש שלנו נבוכה.

אנבי, מוסר לי תלמידי המרגל מפה לאזן כי נטל על אחד מאחב"י להעתיק את שעורי לשפת רומי וכיון שהגיע לאותו מקום „אובד את הלטינית שלו" והחזיר את הגליון לבעליו ע"י הקוואסו מחמת שמיצא פתגמים תלמודיים כאלה שקשה לפרשם באיטלקית... והמתרגם היוני — נ"כ יהודי טוב! — כשהגיע לאותו מעשה המצויין בעפרון ארום, שבח את תלמודו ונשתתק...

— נקד-נאי יודי הבחור-העצצעה, נקי — — — — — לי שורה שלמות, כד... כדי שיחשבו הכריות שכאן טמון רעיון עמוק ונסתר ומדד בני-אדם לאחב את הכמוס את הנעלה, את הסוד, ובני-עשי לרבות גם מתוכנו, ינסו 'בודאי אחר, העיקר, הוא רק להוכיח במקום הנחוי

האלוי כדי לראות מהנעשה למטה ולציון בעפרון אדם משביל המקום הנחוי...

בקצור, ויאמר בר-לשנאה לפני המושל: לא על חכן לבדו עות עזמות, כי על כל „האבות הקדושים" ככל מדינות בני-עשו, ואני ר' עזמות, מה עשיתי? — צויתי לביתי והכינותי את עצמי במחילה ל"חד-גדיא"....

ומדכי היהודי תיושב בשער המלך ידע את כל אשר נעשה ויגד לסיימתא היושב רא-שונה במלכות ויבא אל הצד „הסולל" ויצא — „ברור דברים" ומערכת דאר-היום צהלה ושמחה!

והאמינו לי תביבי, שפל הפחד הזה של הקתולים למיניהם הוא פחד שוא, יראים ושלמים, הדואנים תמיד לשלמא דקודשא-ברוך-הוא וההיא שכינתא וכו' שמי חלילה יגרעו מכבודם או שיוגרמו להם היוק חלילה — יכולים לישון במנוחה, אני, אעפ"י שאיני שייך עדיין לחבר-הלאומים ולא נסעתי עב מקדונלד לג'ניבה לוועידת-השלום, הנני רודה ש לו סו כידוע לכם, עד זכולא בתרייתאי, איש-מלחמות לא הייתי מנעורי וזולת מלהמה בפונטיין-פן שלי מבעד-למסורה לא נלחמתי ..

והאמינו לי גם-כן, תלמידים מקשיבים, שאין אני מאשים אותם, את שונאי-ציון אלה, ואין בלבי טינא עליהם כללי מחמת שיודע אני אותם כי לא „עזמות" כונתם, ואינם מתכוונים אל התשובה אלא דוקא אל היקושיא, אתמול נתנו עינם „ביהודיה" היום באותו-מעשה שבא בשערי ומזר בחכר אחר, העיקר, הוא רק להוכיח במקום הנחוי

כי אין חבל בשורה כאן, וכי צריך לשנות את המצב הקיים בלונדון ובבית-הלאומי...

הוא אשר אמרתי : טינא אין בלבי עליהם ומסביר אני לעצמי את הרבר הזה כנגוד טבעי, ואין אני זוכר להם אפילו-מעשה תורקומדאי אעפ"י שיש לו כאן יורש בירד-שלם, אלא שהאינקוויזיציה היא יותר דקה, בלא מדורות-אש ובצליל בתולות רכות באוטודפת, אלא בדיפות יופיוניות עד דכזוכה של נפש... ואומר אני, ששום ריאקציה ושום אינקוויזיציה אפילו היותר דקה ואפילו התפלה המיוהרה שהטילו להתפלל בשבוע זה בכל יתו-הכנסיות כדי לחזק האמונה נגד התקפת עזמות ר"ל, אינן מסוכנות לנו, כי סוף סוף יעשה השכל הבריא את שלו ויתגבר על כל השחרים, כמה שהיה ואיד שיהיה מעבם תקיף בבית-הלאומי שלנו.

ואין אני מתפעל אפילו מ„הרקובי הצהיוני" שופרו של ר' פפא בעירנו העומר על המשמר ומחפש הטאים אצלנו והמעשה הנורא של „שמעון-הצדיק" יוכיח!

מה? לא ידעתם מה שעשו היהודים בירושלם בל"ג בעמר זה? — שמעו דבר יפה : בשעת ההדלקה, לכבוד שמעון-הצדיק, הלכו היהודים ועשו אדם מקש וגבבאי צלבו אותו והשליכוהו אל האש בצעקות „ג'יהנ מיות" ממש — כך כתוב בפרוש במלכי-מנטאה של והכנסיה הקדושה.

ואת הטאי אני מוכיר : כמדומני שאין לך דבר נכתר ממני ותלמידי מגלי-טמורין ככל הארץ מספרים לי חבל, ומכ"ז — בושה להניד — לא ידעתי ולא שמעתי מזה כלום, וכפי שנודע לי בפרוש גם אתם קוראים

ירושלמיים, לא ידעתם כלום מכל המעשה הזה : אכן יש עין צופיה בירושלם! חנה לא ינום ולא יישן שומר צהיון, ולא זאת אלא שה„על המישמר" שלהם יצא באיו-מים, כנרוע עד כדי שפיכת דמים ר"ל, כך דכם של שונאינו — מתחלת יוצא הלבלר בקולמסו ואת"כ הקלגסין בקרדומס, הן זוכי רים אתם עוד מרוסיה : יהודי שנגע מבלי משים בשמלתה של מטרוניתא נוצרית — למחר היה פוגרום!

בודאי לו תיינו אנה נו באים עליהם בעלילות-דברים כאלה או רומה להם, לא היה משרד-הרבנות שלהם עובר בשתיקה, כאלו לא ידעו „פלסטין" חיפואי למשל, לא היה מסתפק בחברנו התל אביבי בכינון-השאלה המשתמע לכמה אנפין...

לפנינו בישראל, היה הקול קול יעקב ועל כל צרה שלא תבוא היו אחב"י מרימים קול זועה ומזועזעין את העולם ת"ק פרסאות על ת"ק פרסאות, ועכשיו, בעונותינו הרבים, נטלו הגויים מאתנו את השק היחודי הזה ונתחלפו היוצרות.

אנבי, שמעתי כי גם שם בפמליא של מעלה נתעוררה השאלה הזו ואחר הלורדים האנטישמים עשה אינטרפלציה במרשון דל'עילא ושיצא כזאת הקב"ה בכבודו ובעצמו : — היום ידוע להוד מעלתו ע"ד ר' עזמות בירושלם שכתב איזה דבר נורא בדאר-היום, ומה הם הצעדים שממשלת השמים חושבת לאהז בהם כדי שלא ישנו דברים כאלה לעתיד? והמלאך גבריאאל חזר המושבות של

